

Ściemka!

Czyli po co ludziom dowody?

Niektóre spośród poniższych rozwiązań są błędne merytorycznie, a niektóre inne źle zapisane. Przeistocz się w krwiozerczego Yogiego i znajdź błędy!

1. **Twierdzenie** Znaleźć wszystkie rozwiązania równania $3^n = x^2 + y^2$ w liczbach całkowitych nieujemnych x, y, n .

ROZWIĄZANIE.

Równanie to nie ma rozwiązań. Dowód:

Rozważmy dowolne rozwiązanie $3^n = x^2 + y^2$. Policzmy możliwe reszty z dzielenia x^2 przez 3: $0^2 \equiv 0 \pmod 3, 1^2 \equiv 1 \pmod 3, 2^2 \equiv 1 \pmod 3$, zatem $x^2 \pmod 3 \in \{0, 1\}$.

Oczywiście $1+0 \not\equiv 0 \pmod 3, 1+1 \not\equiv 0 \pmod 3$, więc jedynym sposobem otrzymania po lewej stronie 0 jest $x \equiv 0 \pmod 3, y \equiv 0 \pmod 3$. Podstawmy $x = 3x', y = 3y'$. Wtedy $9(x'^2 + y'^2) = 3^n$, czyli $x'^2 + y'^2 = 3^{n-2}$. Rozumujemy analogicznie i stwierdzamy, że $x' = 3x'', y' = 3y''$. Procedurę tę możemy kontynuować dowolnie wiele razy, więc wnioskujemy, że x'', y'' są podzielne przez 3^k dla dowolnego k , co daje sprzeczność.

2. ZADANIE

Trapez $ABCD$ o podstawach AB i CD jest taki, że $AC = 1, BD = \sqrt{3}, \angle ABD = 30^\circ$. Wyznacz najmniejszą możliwą sumę długości podstaw tego trapezu.

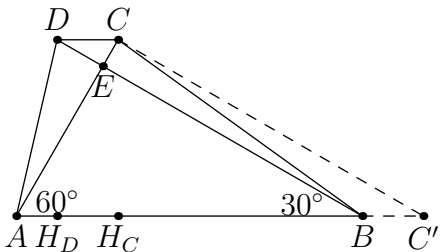
ROZWIĄZANIE.

Niech H_D, H_C oznaczają rzuty D, C na AB , E oznacza punkt przecięcia przekątnych trapezu, a $C' \in AB$ jest takie, że $CDBC'$ jest równoległobokiem.

Obliczamy, że $DH_D = \sqrt{3}/2$, gdyż trójkąt BDH_D ma kąty $30^\circ, 60^\circ, 90^\circ$ i $BD = \sqrt{3}$. Zatem $AH_C = \sqrt{AC^2 - CH_C^2} = \sqrt{1 - DH_D^2} = \sqrt{1 - \frac{3}{4}} = \frac{1}{2}$, czyli trójkąt $AH_C C$ jest połówką trójkąta równobocznego i $\angle CAH_C = 60^\circ$.

Skoro $CC' \parallel BD$, to $\angle CC'A = \angle DBA = 30^\circ$, więc $\angle ACC' = 180^\circ - 60^\circ - 30^\circ = 90^\circ$.

Trójkąt $\triangle ACC'$ jest prostokątny, zatem z twierdzenia Pitagorasa $AB+CD = AC' = \sqrt{AC^2 + CC'^2} = \sqrt{AC^2 + CC'^2} = \sqrt{1 + 3} = 2$. Jest to jedyna możliwa wartość sumy podstaw, więc jest ona najmniejsza.

3. ZADANIE

Wartość wielomianu $f(x) = x^{2011} + a_{2010}x^{2010} + \dots + a_0$ o współczynnikach całkowitych jest dla każdej liczby całkowitej podzielna przez 2011 oraz $f(x)$ ma 2011 różnych pierwiastków. Udowodnij, że suma tych pierwiastków jest podzielna przez 2011.

ROZWIĄZANIE.

Udowodnię, że $f \equiv x^{2011} - x \pmod{2011}$, tzn. współczynniki wielomianu $f - x^{2011} - x$ są podzielne przez 2011.

Niech $g := f - x^{2011} - x \pmod{2011}$. Wielomian g ma stopień nie większy niż 2010. Dla dowolnej liczby całkowitej m zachodzi $m^{2011} \equiv m \pmod{2011}$ bo 2011 jest pierwsza, czyli $2011 \mid f(m) + m^{2011} - m = g(m)$.

To znaczy, że wielomian g ma pierwiastki $(\pmod{2011}) 0, 1, 2, 3, \dots, 2010$, czyli $g(x) = Q(x)(x - 0)(x - 1) \dots (x - 2010) \pmod{2011}$. Gdyby $Q \neq 0$ to wielomian po prawej stronie miałby stopień

≥ 2011 , czyli większy niż g . Tak więc $Q = 0$ i $g = 0$, czyli $f - x^{2011} - x \equiv 0 \pmod{2011}$, więc 2011 musi dzielić a_{2010} , bo a_{2010} jest współczynnikiem wielomianu $f - x^{2011} - x$ stojącym przy x^{2010} .

Zachodzi $2011 \mid a_{2010}$, ale a_{2010} jest równe (-1) pomnożonemu przez sumę pierwiastków f . Tak więc 2011 dzieli tę sumę pierwiastków.

4. ZADANIE

Liczby rzeczywiste x_1, \dots, x_{2010} są takie, że $x_1^3 + x_2^3 + \dots + x_{2010}^3 = 2010$. Podać najmniejsze możliwe M rzeczywiste takie, że $x_1^2 + \dots + x_{2010}^2 \leq M$ albo udowodnić, że takie M nie istnieje.

ROZWIĄZANIE.

Przypomnijmy nierówność pomiędzy średnią kwadratową i sześcienną:

Twierdzenie Dla dowolnych $n, a_1, \dots, a_n > 0$ zachodzi

$$\sqrt{\frac{a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2}{n}} \leq \sqrt[3]{\frac{a_1^3 + \dots + a_n^3}{n}}$$

Stosując tę nierówność dla $n := 2010$, $a_1 := x_1, a_2 := x_2, \dots, x_{2010} := a_{2010}$ pokazujemy, że

$$\sqrt{\frac{x_1^2 + \dots + x_{2010}^2}{2010}} \leq \sqrt[3]{\frac{x_1^3 + \dots + x_{2010}^3}{2010}} = 1$$

Zatem $x_1^2 + \dots + x_{2010}^2 \leq 2010$. Wartość ta jest osiągnięta, jeżeli weźmiemy $x_1 = x_2 = \dots = x_{2010}$, czyli $M = 2010$ jest szukaną liczbą.